

Towarzystwa Naukowe w Polsce

dziedzictwo,

kultura,

nauka,

trwanie

Redakcja naukowa

Zbigniew Kruszewski

TOM 2

Warszawa 2013

Recenzenci:
prof. zw. dr hab. Andrzej Chodubski
prof. zw. dr hab. inż. Czesław Waszkiewicz

Copyright by Rada Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN

Wydawca:
Rada Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN
Pałac Kultury i Nauki, pok. 2308, Plac Defilad 1, 00-901 Warszawa
rtn@pan.pl, (+48 22) 826-10-63

ISBN 978-83-61236-47-4

Korekta: Halina Barcz

23,65 ark. wyd., 21,5 ark. druk.



REALIZACJA WYDAWNICZA
PAN Warszawska Drukarnia Naukowa
00-656 Warszawa, ul. Śniadeckich 8
Tel./fax (48 22) 628-87-77
www.wdnpn.pl
e-mail: wdnpn@wdnpn.pl

Spis treści

Lew-Starowicz Zbigniew, Jarosław Stusiński, <i>Seksuologia w Polsce – historia towarzystw naukowych, problemy i kontrowersje, seksuolodzy</i>	9
Ławrynowicz Julian, <i>Wspomaganie społecznego ruchu naukowego w kilku krajach ościennych</i>	21
Majkowski Grzegorz, <i>Znaczenie towarzystw naukowych w upowszechnianiu wiedzy o języku polskim</i>	25
Majkowski Jerzy, <i>Rola naukowych towarzystw medycznych w integracji nauki i nauczania</i>	33
Majsterkiewicz Tadeusz, <i>50 lat działalności Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN</i>	42
Maj-Zurawska Magdalena, <i>Polskie Towarzystwo Magnezologiczne im. Prof. dr. hab. Juliana Aleksandrowicza – cele, historia, działalność</i>	56
Mańkiewicz-Cudny Ewa, <i>Wkład społecznego ruchu naukowo-technicznego w rozwój gospodarczy kraju</i>	61
Matusak Piotr, <i>Rola Siedleckiego Towarzystwa Naukowego w badaniach nad Podlasiem Południowym</i>	68
Mączyńska Elżbieta, <i>Udział ruchu społeczno-naukowego w doradztwie gospodarczym i edukacji ekonomicznej</i>	73
Mendel Maria, <i>Gdańskie Towarzystwo Naukowe wobec wyzwań współczesności: w stronę kultury heweliuszowskiej</i>	82
Michalska Małgorzata, <i>Polskie Towarzystwo Ludoznawcze – przeszłość i teraźniejszość</i>	93
Michta Grzegorz, <i>Polskie Towarzystwo Mikroskopii – działalność w kraju i za granicą</i>	104
Nagórko Wiesław, <i>Rola Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej w integrowaniu środowiska mechaników polskich w ostatnim półwieczu</i>	109
Noga Marian, <i>PTI – jedno z najstarszych stowarzyszeń naukowo-zawodowych w Polsce</i>	119
Ochnicki Krzysztof, <i>Towarzystwo Miłośników Dłutowa</i>	124
Owsiński Jan W., <i>Badania operacyjne i systemowe w Polsce: środowisko i działalność Polskiego Towarzystwa Badań Operacyjnych i Systemowych</i>	127
Polz-Dacewicz Małgorzata, <i>Polskie Towarzystwo Wirusologiczne – cele – zadania</i>	139
Puchajda Zbigniew, Tomkiewicz Ryszard, <i>50 lat działalności Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie</i>	147

Samsonowicz Henryk, <i>Towarzystwa Naukowe – ich dziedzictwo kulturowe i naukowe</i>	152
Sikora Kazimierz, <i>Dialektologia w czasopiśmie „Język Polski” – organie Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego</i>	158
Sitarz Mirosław, Zonik Aleksandra, <i>Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II</i>	167
Siwek Piotr, <i>Wkład Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych w upowszechnianie nauk ogrodniczych</i>	176
Skłodowski Piotr, Chojnicki Józef, <i>Działalność Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego</i>	179
Sobczyński Marek, <i>Rola Polskiego Towarzystwa Geograficznego w kształtowaniu świadomości narodowej i obywatelskiej</i>	189
Sroka-Bizoń Monika, <i>Czy lista filadelfijska jest polskiej nauce potrzebna?</i> ..	205
Sztobryn Sławomir, <i>Działalność Towarzystwa Pedagogiki Filozoficznej im. Bronisława Ferdynanda Trentowskiego w latach 2006–2013</i>	219
Wachecka-Kotkowska Lucyna, Zwoliński Zbigniew, Kostrzewski Andrzej, Migoń Piotr, Rachlewicz Grzegorz, Rączkowska Zofia, <i>Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich jako specjalistyczne towarzystwo z dziedziny nauk o Ziemi</i>	227
Walczak Krzysztof, <i>Miejsce i rola młodzieży naukowej w działalności regionalnego towarzystwa naukowego – przypadek Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk</i>	251
Wiśniewski Rafał, Pawlak Mikołaj, <i>Tradycja i teraźniejszość Polskiego Towarzystwa Socjologicznego</i>	255
Wrzosek Marta, Ruszkiewicz-Michalska Małgorzata, Kujawa Anna, Pawłowska Julia, Sierota Zbigniew, Ławrynowicz Maria, <i>Polskie Towarzystwo Mykologiczne odpowiada na zapotrzebowanie środowisk naukowych i społeczeństwa</i>	266
Zalewska Ewa, <i>Informacja o działalności Polskiego Towarzystwa Inżynierii Biomedycznej w latach 1999–2013</i>	280
Załęska Maria, <i>Retoryka, wiedza, społeczeństwo: działalność Polskiego Towarzystwa Retorycznego</i>	292
Zwolska Zofia, <i>Stulecie mikrobiologicznej diagnostyki gruźlicy w Polsce</i> ..	307
Noty biograficzne	322
Indeks	327

LUCYNA WACHECKA-KOTKOWSKA, ZBIGNIEW ZWOLIŃSKI,
ANDRZEJ KOSTRZEWSKI, PIOTR MIGOŃ, GRZEGORZ RACHLEWICZ,
ZOFIA RĄCZKOWSKA

Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich jako specjalistyczne towarzystwo z dziedziny nauk o Ziemi

Wprowadzenie

Geomorfologia jako dziedzina nauki zajmująca się opisem form powierzchni Ziemi, ich genezą, rozwojem i rozmieszczeniem jest ściśle związana z innymi naukami o Ziemi, takimi jak: geologia, gleboznawstwo, klimatologia i hydrografia. W Polsce powojennej we wszystkich ośrodkach akademickich prowadzących kształcenie geografów były szeroko podejmowane studia i badania w zakresie geomorfologii, co zaowocowało pojawieniem się dużej liczby absolwentów ze specjalnością geomorfologia i jej podobnych. Powstała zatem spora społeczność geomorfologów szukająca kontaktów naukowych, jak również zawodowych. Polska szkoła geomorfologiczna znalazła uznanie w kraju i świecie i wspólnie z innymi dyscyplinami określa kierunki rozwoju nowoczesnej geografii fizycznej.

Niezależnie od wymiany myśli w trakcie spotkań na stażach, stypendiach, konferencjach i sympozjach naukowych, krajowych oraz międzynarodowych, wynikła potrzeba stworzenia odrębnego forum geomorfologów, ujętego w ramy prawnoorganizacyjne. W ramach Polskiego Towarzystwa Geograficznego istniała Komisja Geomorfologii, której w końcu lat 80. XX w. przewodniczył prof. dr hab. Stefan Kozarski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Prof. Stefan Kozarski, będący wówczas w różnych gremiach międzynarodowych geomorfologów, przedstawił koncepcję powołania Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich (SGP), jako organizacji, której celem byłoby stymulowanie

rozwoju geomorfologii oraz reprezentowanie geomorfologów polskich w kraju i za granicą. Impulsem dla tej inicjatywy było powstanie International Association of Geomorphologists (IAG/AIG) w 1989 r., będącej światową federacją skupiającą organizacje narodowe, wobec której SGP miałyby reprezentować nasz kraj.

Komisja Geomorfologii Polskiego Towarzystwa Geograficznego zorganizowała w dniach 24–25 września 1991 r. w Poznaniu I Zjazd Geomorfologów Polskich, który głosami 91 członków-założycieli podjął uchwałę o powołaniu do życia organizacji pod nazwą Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich, przyjęciu jednolitego tekstu statutu oraz wyborze komitetu założycielskiego, w skład którego weszli, między innymi prof. dr hab. Stefan Kozarski, prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski oraz dr Zbigniew Zwoliński. Na podstawie dokumentów przesłanych przez komitet założycielski, Sąd Wojewódzki w Poznaniu zarejestrował Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich z siedzibą w Poznaniu 9 grudnia 1991 r. W statucie SGP jest zapis o naukowo-zawodowym charakterze stowarzyszenia oraz wskazanie siedmiu głównych celów, które obejmują:

- działanie na rzecz rozwoju geomorfologii we współdziałaniu z pokrewnymi towarzystwami, organizacjami i instytucjami w kraju i za granicą,
- kreowanie i stymulowanie prac naukowo-badawczych w dziedzinie geomorfologii, a także prac o charakterze interdyscyplinarnym, szczególnie w zakresie nauk o Ziemi i o środowisku naturalnym,
- szerzenie wiedzy i umiejętności geomorfologicznych wśród członków i sympatyków SGP przez zaznajamianie ich z osiągnięciami geomorfologii oraz pobudzanie członków SGP do aktywnego udziału w pracach własnych struktur naukowych,
- rozwijanie kwalifikacji kadr naukowych i praktyków w celu podniesienia poziomu wiedzy geomorfologicznej oraz poszerzania polskim uczonym możliwości kontaktów z nauką światową,
- kształtowanie i ochranianie pozycji zawodowej geomorfologów, popularyzowanie trwałych i najnowszych treści geomorfologicznych w środowiskach pozanaukowych, a szczególnie wśród praktyków, nauczycieli, studentów i uczniów, jak również na forum międzynarodowym,
- sprzyjanie ochronie środowiska naturalnego ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i okazów przyrody nieożywionej, w tym przede wszystkim unikatowych form powierzchni Ziemi.

Ze statutu organizacji wynika, że członkiem zwyczajnym SGP może zostać obywatel polski, akceptujący cele i program SGP i chcący aktywnie uczestniczyć w ich realizacji, po złożeniu pisemnej deklaracji, podpisanej przez dwóch członków wprowadzających, i opłaceniu wpisowego w wysokości połowy składki rocznej.

Siedziba stowarzyszenia jest w Poznaniu, w mieście głównego inicjatora. Zarząd Główny Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich mieści się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przy ul. Dziegiełowej 27. SGP ma nadany REGON 632244744 i NIP 778-13-96-171. Z Zarządem SGP można się skontaktować telefonicznie (tel.: +48-618296174, fax: +48-618296271) lub mailowo (e-mail: sgp@sgp.org.pl).

Zebranie Walne SGP, Zarząd Główny SGP i komisje merytoryczne Stowarzyszenia

Po rejestracji Stowarzyszenia zwołano w Warszawie już 27 lutego 1992 r. pierwsze Zebranie Walne SGP, na którym wybrano władze Stowarzyszenia. Prezesem został prof. dr hab. Stefan Kozarski – założyciel i pomysłodawca. Tabela 1 pokazuje kolejne zmiany składu Zarządu w wyniku głosowania podczas zebrań walnych, odbytych podczas kolejnych zjazdów.

W trakcie pierwszego zebrania walnego dyskutowano nad koncepcją działalności stowarzyszenia. Zebranie walne w Warszawie zadecydowało także o powołaniu dwóch komisji merytorycznych: Komisji Geomorfologii Glacjalnej, której pracami kierowali prof. dr hab. Edward Wiśniewski i prof. dr hab. Kazimierz Klimek, a od roku 2008 – prof. dr hab. Wojciech Wysota, oraz Komisji Współczesnych Procesów Geomorfologicznych kierowanej do dziś przez prof. dr. hab. Andrzeja Kostrzewskiego i prof. dr. hab. Wojciecha Froehlich.

Tab. 1. Zmiany składu Zarządu SGP w latach 1992–2014

Numer zjazdu	Rok	Miejsce	Skład Zarządu
Pierwsze, Specjalne Zebranie Walne	1992 (27.02)	Warszawa	prezes – prof. dr hab. Stefan Kozarski wiceprezesa – prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski prof. dr hab. Adam Kotarba sekretarz – dr Zbigniew Zwoliński skarbnik – dr Andrzej Witt
II	1993	Lądek Zdrój	j.w.
III	1995	Sosnowiec	j.w.
Nadzwyczajne Zebranie Walne po śmierci Prezesa SGP	1996 (29.04)	Warszawa	prezes – prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski wiceprezesa – prof. dr hab. Elżbieta Mycielska-Dowgiałło – prof. dr hab. Adam Kotarba sekretarz – dr Zbigniew Zwoliński skarbnik – dr Andrzej Witt

Numer zjazdu	Rok	Miejsce	Skład Zarządu
IV	1998	Lublin	prezes – prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski wiceprezesa – prof. dr hab. Elżbieta Mycielska-Dowgiałło prof. dr hab. Leon Andrzejewski członek – prof. dr hab. Kazimierz Krzemień sekretarz – dr Grzegorz Rachlewicz skarbnik – dr Małgorzata Mazurek
V	2000	Toruń	j.w.
VI	2002	Jelenia Góra	prezes – prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski wiceprezesa – prof. dr hab. Elżbieta Mycielska-Dowgiałło dr Zbigniew Zwoliński członek – prof. dr hab. Kazimierz Krzemień sekretarz – dr Grzegorz Rachlewicz skarbnik – dr Małgorzata Mazurek
VII	2005	Kraków	prezes – dr hab. Piotr Migoń wiceprezesa – dr hab. Wacław Florek dr hab. Zbigniew Zwoliński sekretarz – dr Agnieszka Latocha skarbnik – dr Małgorzata Mazurek
VIII	2008	Słupsk	prezes – dr hab. Zbigniew Zwoliński wiceprezesa – dr hab. Wacław Florek dr hab. Mirosław Błaszczewicz sekretarz – dr Agnieszka Latocha skarbnik – dr Magdalena Ratajczak-Szczerba
IX	2011	Poznań	prezes – dr hab. Zofia Rączkowska wiceprezesa – prof. dr hab. Maria Łanczont dr hab. Grzegorz Rachlewicz sekretarz – dr Lucyna Wachecka-Kotkowska skarbnik – dr Magdalena Ratajczak-Szczerba
X	2014	Toruń	Wybory we wrześniu 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji Stowarzyszenia

Od lata 1995 r. stowarzyszenie prowadzi własną stronę internetową: www.sgp.org.pl, której webmasterem jest dr hab. Zbigniew Zwoliński.

Niespodziewanie 19 stycznia 1996 r. zmarł w wieku 65 lat założyciel i pierwszy prezes SGP prof. dr hab. Stefan Kozarski. Podczas Nadzwyczajnego Zebrania Walnego SGP 29 kwietnia 1996 r. wybrano nowe władze (tab. 1). Liczba członków stowarzyszenia przekroczyła 150 osób w 1997 r. Za ceną inicjatywę

SGP realizowaną w tym okresie należy uznać analizę stanu nauczania geomorfologii w poszczególnych ośrodkach akademickich w Polsce, którą kierował w ramach Zarządu Głównego SGP prof. dr hab. Edward Wiśniewski. Pozwoliła ona m.in. na wskazanie nowych perspektyw nauczania, które w wielu przypadkach zaowocowały ulepszeniem programów studiów i zachęceniem studentów do wybierania tego kierunku rozwoju naukowego. Na IV zjeździe, w 1998 roku podjęto uchwałę o ustanowieniu dyplomu im. prof. Stefana Kozarskiego, nadawanego za najlepsze prace doktorskie z zakresu geomorfologii, wyłonione w kolejnych konkursach

Na VI Zjazd w 2002 roku w Jeleniej Górze przygotowano także czwarty tom „Landform Analysis”, w którym zamieszczono prace przedstawiane na tym oraz poprzednim zjeździe. W połowie pierwszej dekady XXI w. ogólna liczba członków SGP przekroczyła 200 osób, z tendencją do coraz większego udziału młodych pracowników naukowych i studentów. W czasie VII Zjazdu Geomorfologów Polskich (Kraków, 2005 r.) zaprezentowano ponad 100 wystąpień w formie referatów, komunikatów i posterów.

W trakcie VIII Zjazdu w Słupsku (2008 r.) powołano do życia kolejne komisje merytoryczne SGP: Geomorfologii Strukturalnej z przewodniczącymi prof. dr. hab. Piotrem Migoniem, dr. hab. Radosławem Dobrowolskim i dr. Andrzejem Tycem oraz Komisję Metod Sedymentologicznych Stosowanych w Geomorfologii z przewodniczącą dr. hab. Barbarą Woronko. Ponadto powołano grupę roboczą Geomorfologicznych Skutków Antropopresji z przewodniczącym prof. dr. hab. Adamem Łajczakiem. Zebranie Walne postanowiło, że zjazd z okazji jubileuszu 20-lecia SGP odbędzie się w Poznaniu, mieście, w którym narodziło się Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich.

We wrześniu 2011 roku świętowano nie tylko okrągłą rocznicę powstania Stowarzyszenia, ale również 50-lecie pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej prof. zw. dr. hab. Andrzeja Kostrzewskiego. Częścią integralną Zjazdu były dwa sympozja: Cyfrowe mapy geomorfologiczne oraz Przemiany geoekosystemów świata. W IX Zjeździe Geomorfologów Polskich wzięły udział 204 osoby reprezentujące polskie ośrodki akademickie (uniwersyteckie i politechniczne), oddziały PAN i ośrodki badawcze (np. oddziały Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Ośrodka Badawczego). Zostało wygłoszonych 129 referatów, natomiast w sesji posterowej zaprezentowano 60 plakatów. W 2011 roku liczba członków wynosiła 227, a w 2013 – po przyjęciu 13 młodych geomorfologów na kongresie w Paryżu – 242 (stan z września 2013 r.).

Jedynym niezrealizowanym projektem była organizacja Międzynarodowej Konferencji Geomorfologicznej IAG/AIG w Krakowie w 2005 r. W latach 1999–2001 sześciokrotnie spotykał się komitet organizacyjny przygotowujący propozycję SGP zorganizowania Międzynarodowej Konferencji Geomorfologicznej IAG/AIG w Krakowie, która miała być zgłoszona podczas konferencji

w Tokio w 2001 r. Ostatecznie jednak, ze względu na trudności logistyczne przedstawiane przez lokalny, krakowski komitet organizacyjny, zdecydowano o przesunięciu realizacji tej inicjatywy na dalsze lata. Należy zaznaczyć, że gotowy był projekt organizacji konferencji (obrazy plenarne, wycieczki, publikacje), w którego przygotowaniu uczestniczyły wszystkie ośrodki geomorfologiczne w kraju. Dalej trwają starania o organizację tej rangi konferencji naukowej, choć zaplanowana Regionalna Konferencja Międzynarodowej Unii Geograficznej w Krakowie w sierpniu 2014 roku nieco oddala plany organizacji międzynarodowego spotkania naukowego wśród geomorfologów.

Zgodnie z realizacją założeń programowych praca stowarzyszenia opiera się m.in. na organizowaniu Zjazdów Geomorfologów, rozwijaniu warsztatów i szkół specjalistycznych dla pracowników naukowych i doktorantów w kraju i zagranicą oraz organizowaniu krajowych i międzynarodowych konferencji, sympozjów i seminariów o charakterze specjalistycznym i interdyscyplinarnym połączonych z wycieczkami terenowymi.

Członkowie Honorowi SGP

Zebranie Walne SGP od II Zjazdu Geomorfologów Polskich w Łądku-Zdroju w 1993 r. rozpoczęło nadawanie godności Członka Honorowego Stowarzyszenia (§ 15 Statutu), którym to tytułem obdarzyło wówczas prof. prof. Annę Dylikową (Łódź), Alfreda Jahna (Wrocław), Mieczysława Klimaszewskiego (Kraków) oraz pierwszego prezydenta Międzynarodowego Stowarzyszenia Geomorfologów (IAG/AIG) Denysa Brunsdena (Wielka Brytania) (tab. 2).

Tab. 2. Członkowie honorowi Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich w latach 1993–2013

Zjazd	Rok	Miejsce	Członkowie honorowi z Polski, Profesorowie:	Członkowie honorowi z zagranicy
II	1993	Łądek Zdrój	Anna Dylikowa + (Łódź), Alfred Jahn + (Wrocław), Mieczysław Klimaszewski + (Kraków)	Denys Brunsden (Wielka Brytania) – I prezydent Międzynarodowej Asocjacji Geomorfologów (IAG/AIG)
III	1995	Sosnowiec	Halina Klatkova + (Łódź) Henryk Maruszczak + (Lublin), Władysław Niewiarowski (Toruń)	Dietrich Barsch (Niemcy) Albert Pissart (Belgia)
IV	1998	Lublin	Edward J. Mojski (Sopot) Leszek Starkel (Kraków) Jerzy Kondracki+ (Warszawa)	–
V	2000	Toruń	–	Tadeáš Czudek (Republika Czeska)

Zjazd	Rok	Miejsce	Członkowie honorowi z Polski, Profesorowie:	Członkowie honorowi z zagranicy
VI	2002	Jelenia Góra	Andrzej Karczewski (Poznań) Bogusław Rosa + (Gdańsk)	Marton Pecsí + (Węgry) Andriej Wieliczko (Rosja)
VII	2005	Kraków	Elżbieta Mycielska-Dowgiałło (W-wa)	–
VIII	2008	Słupsk	Andrzej Kostrzewski (Poznań)	Algirdas Gaigalas + (Litwa)
IX	2011	Poznań	Tadeusz Gerlach (Kraków) Kazimierz Klimek (Sosnowiec)	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie strony <http://www.sgp.org.pl/czlh.htm>

Podczas dalszych zjazdów (tab. 2) przyznano tytuł honorowego członka SGP 15 wybitnym geomorfologom z kraju i 7 z zagranicy. W chwili obecnej są rozpatrywane kolejne kandydatury członków honorowych na jubileuszowy X zjazd w Toruniu w 2014 roku.

Projekty badawcze i udział w pracach NCNu

Na V Zjeździe Geomorfologów Polskich (Toruń, 2000 r.) wyłoniła się konkretna inicjatywa tworzenia projektów badawczych popieranych przez stowarzyszenie, a kierowanych do Ministerstwa Nauki w celu uzyskania finansowania. Jest to jedno z zadań statutowych SGP. M.in. efektem tej działalności SGP, a szczególnie Komisji Współczesnych Procesów Geomorfologicznych, było złożenie wniosku do ministerstwa i otrzymanie finansowania grantu badawczego pt. *„Przyrodnicze i antropogeniczne uwarunkowania sphiunkowania w Polsce (na przykładzie wybranych obszarów)”*, kierowanego przez dr hab. Ewę Smolską (UW). Udział w nim brali geomorfologowie z Krakowa – dr Jolanta Święcho-wicz, Lublina – dr Jan Rodzik, Poznania – dr Józef Szpikowski i Warszawy – dr hab. Ewa Smolska, a sesja podsumowująca grant odbyła się w ramach Ogólnopolskich Warsztatów terenowych *„Procesy erozyjne na stokach użytkowa-nych rolniczo (metody badań, dynamika i skutki)”*, które odbyły się w Lublinie i Guciowie w dniach 9–12 września 2009 r.

Drugi złożony w 2010 roku projekt badawczy SGP miał mniej szczęścia. Zatytułowany był *„Algorytmizacja adaptacji analogowych i cyfrowych prze-strzennych baz danych dla map geomorfologicznych do wymiaru geoinformacyjnego”* i dotyczył rozwinięcia podstaw koncepcyjnych i metodycznych cyfrowych map geomorfologicznych, ale jak do tej pory nie uzyskał finansowania. Trwają uzgodnienia nad złożeniem wniosku z zakresu geomorfologii fluwialnej.

Większym sukcesem może poszczycić się wniosek złożony do Ministerstwa Spraw Zagranicznych pt. *„Edukacja w zakresie rozwoju zrównoważonego oraz*

ochrony środowiska naturalnego w oazie Mhamid (Maroko)” w ramach programu Polska Pomoc. Projekt został zrealizowany na terenie Maroka pod kierunkiem dr. Macieja Dłużewskiego przy udziale naukowców, w tym członków SGP, z ośrodków gdańskiego, krakowskiego, poznańskiego i warszawskiego w roku 2009. Szczegóły projektu można znaleźć na stronie <http://www.mhamid.org>.

W roku 2009 Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich weszło w skład konsorcjum naukowego Laboratorium Badań Rdzeni Osadów, którego celem jest utworzenie laboratorium CORELAB w Gdańsku oraz wspólne wykorzystywanie najnowocześniejszej aparatury umożliwiającej nieinwazyjne badania rdzeni osadów i zapewnienie dostępu do niej polskiemu środowisku badaczy działających w obszarze rekonstrukcji zmian środowiska przyrodniczego w oparciu o osady jeziorne, torfowe i morskie. Konsorcjum występuje do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z wnioskiem o sfinansowanie zakupu skanerów XRF i MSCL do badania osadów laminowanych. Oprócz SGP w konsorcjum zaangażowane są: Instytut Geografii Uniwersytetu Gdańskiego, Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk w Sopocie oraz Instytut Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

W 2011 roku dr Waldemar Kociuba (UMCS) uzyskał patent na urządzenie do pomiaru wielkości materiału wleczonego w korycie rzecznym. A w 2013 roku starania o finansowanie projektu dotyczącego opracowania warunków technicznych wykonania kartograficznych opracowań tematycznych w postaci cyfrowych map geomorfologicznych okazały się sukcesem. Dr hab. Zbigniew Zwoliński wraz z licznym zespołem członków SGO dokonuje zasady opracowania „*Map geomorfologicznych Polski w skali 1:100 000 i 1:500 000*”.

Polscy geomorfolodzy czynnie uczestniczą w pracach Narodowego Centrum Nauki. W kadencji 2013 – 2016 prof. dr hab. Leon Andrzejewski (UMK) i prof. dr hab. Kazimierz Krzemień (UJ) są członkami Sekcji V – Nauk Matematycznych, Fizycznych, Chemicznych i Nauk o Ziemi w Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

Popularyzacja nauki

Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich w swym statucie ma wpisane upowszechnianie geomorfologii jako nauki (§ 8 Statutu). Niestety, *Prawo o stowarzyszeniach* i związane z tym zapisy o procedurach finansowych nie pozwalają na równych prawach z innymi podmiotami, jakimi są jednostki naukowo-badawcze czy uniwersytety, prowadzić popularyzację nauki, organizując odczyty, wystawy, festiwale nauki czy wycieczki krajoznawcze, itp. Na przykład Stowarzyszenie nie mogło brać udziału w 2012 roku w procedurach przetargowych przy opracowaniach np. petrograficznych dla Drawieńskiego Parku Narodowego ze względu

na brak możliwości rozliczeń vatowskich. Mimo to prawie każdy członek SGP popularyzuje geomorfologię poprzez udział w radach naukowych parków narodowych, często jest ekspertem bądź konsultantem map, książek lub folderów popularnonaukowych. Geomorfolodzy są też autorami ścieżek dydaktycznych (przyrodniczych, geoturystycznych, geomorfologicznych lub geologicznych) czy współtwórcami różnych form ochrony i promocji dziedzictwa Ziemi – geostanowisk lub geoparków (np. prof. P. Migoń dla Geoparku *Karkonosze*).

Większość geomorfologów z racji pracy w terenie współpracuje z lokalnymi samorządami. Dobrą ilustracją współpracy członków Stowarzyszenia z władzami gminy jest przykład gminy Moryń (zachodniopomorskie). Dzięki pieniądзом unijnym, zabiegom wójta, dr hab. Marii Górskiej-Zabielskiej (UAM) i zespołowi geologów z pomorskiego oddziału Państwowego Instytutu Geologicznego (o/Szczecin) utworzono wraz z Niemcami transgraniczny Geopark – *Kraina Lodowcowa nad Odrą*, a w nim, w mieście Moryń „Galerię epoki lodowcowej” przy Regionalnym Biurze Geoparku, „*Kamienny Ogród*” wokół murów obronnych, a w parku miejskim i okolicach Ścieżkę pieszo-rowerową „*Promenada Wielkiego Raka*” i Ścieżkę dydaktyczną „*Promenada Gwiazd Plejstocenu*”. Dzięki temu gmina zmieniła swój profil z rolniczej na turystyczno-rolniczą. Podobnych przykładów współpracy można podać dużo więcej...

Zjazdy i konferencje

W latach 1992–2013 Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich patronowało przeszło 115 konferencjom, seminariom i warsztatom, tak krajowym, jak i zagranicznym. Najważniejszą formą spotkań okazały się zjazdy, na których zapadały kluczowe decyzje dotyczące kierunków i stosowanych metod przez środowisko geomorfologów. I Zjazd Geomorfologów Polskich został zorganizowany przez ówczesną Komisję Geomorfologii Polskiego Towarzystwa Geograficznego w dniach 24–25 września 1991 r. w Poznaniu. Za najdonioślejsze osiągnięcie zjazdu należy uznać powołanie do życia Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich, o czym napisano wcześniej. W tabeli 3 przedstawiono tematykę wszystkich zjazdów zorganizowanych w latach 1993–2014.

W Toruniu w maju 1998 r. Komisja Geomorfologii Glacjalnej była współorganizatorem seminarium poświęconego badaniom na Islandii, na którym przedstawiono m.in. wyniki prac prowadzonych we współpracy międzynarodowej przez geomorfologów z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

W maju 1999 r. w Łodzi SGP było współorganizatorem seminarium połączonego z sesją terenową, zatytułowanego „*Periglacial environment – past, present and future*” (Badania środowiska peryglacjalnego – przeszłość, stan obecny, przyszłość), które odbyło się z okazji obchodów 50-lecia istnienia Komisji Pery-

glacialnej Międzynarodowej Unii Geograficznej. Propozycję zorganizowania seminarium wysunął prof. Jef Vanderberghe i poparł prof. Albert Pissart, jako że jest to najdłużej funkcjonująca w ramach Unii komisja, której przewodniczącym przez cztery kadencje był prof. Jan Dylik. Trudu zorganizowania seminarium podjęła się prof. Krystyna Turkowska wraz z zespołem.

Tab. 3. Tematyka zjazdów geomorfologicznych SGP w latach 1993–2014

Numer zjazdu	Czas	Miejsce	Tytuł/tematyka
II	04–07 X 1993	Łądek Zdrój	„Morfologia gór średnich”
III	27–29 IX 1995	Sosnowiec	„Procesy geomorfologiczne – zapis w rzeźbie i osadach”
IV	03–06 VI 1998	Lublin	„Główne kierunki badań geomorfologicznych w Polsce”
V	11–14 X 2000	Toruń	„Dorobek i pozycja polskiej geomorfologii u progu XXI wieku”.
VI	11–14 IX 2002	Jelenia Góra	„Środowiska górskie – ewolucja rzeźby”
VII	19–22 IX 2005	Kraków	„Współczesna ewolucja rzeźby Polski”
VIII	10–13 IX 2008	Słupsk	„Rola procesów ekstremalnych w kształtowaniu rzeźby”
IX	20–22 IX 2011	Poznań	„Georóżnorodność rzeźby Polski”
X	15–19 IX 2014	Toruń	„Krajobrazy młodoglacjalne ich morfogeneza, teraźniejszość, przyszłość”, w fazie przygotowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji Stowarzyszenia

We wrześniu 2000 r. odbył się w Toruniu V Zjazd Geomorfologów Polskich. Wygłoszono na nim łącznie ponad 70 referatów i komunikatów. Istotnymi inicjatywami podjętymi podczas obrad było tworzenie projektów badawczych popieranych przez stowarzyszenie, kierowanych do Ministerstwa Nauki w celu uzyskania finansowania oraz ustalenie listy tematów badawczych, ważnych z punktu widzenia geomorfologii polskiej, które można uznać za priorytetowe. Organizatorzy zjazdu przygotowali również projekt logo stowarzyszenia, które zostało przyjęte jako obowiązujące do dziś.

W roku 2000 SGP patronowało takim przedsięwzięciom, jak: konferencja „*Transformacja plejstocénskich den dolin w holocenie, strefowość i piętrowość zjawiska*” w Sosnowcu, szkoła geomorfologiczna „*Osady, struktury deformacyjne i formy warciańskiej strefy glaciomarginalnej na Nizinie Podlaskiej*”, Lublin-Mielnik oraz sympozjum terenowe „*Glacja i peryglacja (II) na międzyrzeczu Sanu i Dniestru (Polska, Ukraina)*” w Krasicy. Bardzo interesującym spotkaniem były warsztaty „*Vistuliańskie i holocénskie przemiany środowiska geograficznego nizin nadmorskich środkowego wybrzeża Bałtyku południowego*”,

prowadzone w Łebie i Smołdzinie w czerwcu 2001 r. przez prof. dr hab. Elżbietę Mycielską-Dowgiałło i prof. dr hab. Karola Rotnickiego. Zamierzeniem Zarządu Głównego SGP V kadencji (tab. 1) było, aby w trakcie zjazdu zostały przedstawione materiały i przeprowadzona dyskusja nad przygotowywaną monografią dotyczącą tej tematyki.

W latach 2005–2008 Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich było organizatorem i współorganizatorem licznych konferencji i profilowanych warsztatów krajowych:

- Przemiany środowiska geograficznego Polski północno-zachodniej. Ogólnopolska konferencja naukowa poświęcona pamięci Profesora Bogumiła Krygowskiego, Poznań, 20–21 marca 2006 r. (wspólnie z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza);
- Zapis działalności człowieka w środowisku przyrodniczym. V Warsztaty Terenowe, Łądek-Zdrój, 5–7 maja 2006 r. (wspólnie z Uniwersytetem Wrocławskim);
- Regionalne aspekty funkcjonowania systemów dolinnych, Międzynarodowa Konferencja Naukowa. IV Świętokrzyskie Spotkania Geologiczno-Geomorfologiczne, Święty Krzyż, 11–13 maja 2006 r. (wspólnie z Akademią Świętokrzyską);
- Studia interdyscyplinarne nad lessami – problemy metodyczne. Seminarium terenowe, Sandomierz, 14–16 września 2006 r. (wspólnie z Uniwersytetem im. Marii Curie-Skłodowskiej);
- Funkcjonowanie geosystemów zlewni rzecznych. IV. Procesy ekstremalne w środowisku geograficznym, Kołobrzeg, 20–22 września 2006 r. (wspólnie z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza);
- Warsztaty Geomorfologiczne Ponidzie 2006, Techniczne czy proekologiczne metody regulacji rzek, Pińczów–dolina Nidy, 26–28 października 2006 r. (wspólnie z Uniwersytetem Śląskim);
- Zapis działalności człowieka w środowisku przyrodniczym. VI Warsztaty Terenowe, Sejny–Suwałki, 14–16 czerwca 2007 r. (wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim);
- Środowisko i człowiek w górach średnich, Muczne, 3–5 października 2007 r. (wspólnie z Akademią Pedagogiczną w Krakowie);
- Funkcjonowanie geosystemów jeziornych, Międzyzdroje, 9–11 października 2007 r. (wspólnie z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza);
- Morfotwórcza rola lodowców i lądolodów plejstocénskich i współczesnych (dedykowana prof. dr hab. E. Wiśniewskiemu w 70-lecie urodzin), Słupsk, 12 października 2007 r. (wspólnie z Pomorską Akademią Pedagogiczną w Słupsku);
- Rekonstrukcja dynamiki procesów geomorfologicznych – formy rzeźby i osady (dedykowana prof. dr hab. E. Mycielskiej-Dowgiałło w 75-lecie

urodzin), Warszawa, 25–26 października 2007 r. (wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim);

- VIII Konferencja „Geologia i geomorfologia Półwyspu i południowego Bałtyku”, 12–14 czerwca 2008 r., Słupsk (wspólnie z Akademią Pomorską w Słupsku);
- Antropopresja w górach i na przedpolu, Głuchołazy, 24–27 czerwca 2008 r. (wspólnie z Uniwersytetem Śląskim i geomorfologami czeskimi);
- TRACE – Tree Ring in Archeology, Climatology and Ecology, Zakopane, 27–30 kwietnia 2008 r. (wspólnie z Uniwersytetem Śląskim i Uniwersytetem Wrocławskim).

W dniach 10–13 września 2008 r. w Słupsku odbył się VIII Zjazd Geomorfologów Polskich „*Rola procesów ekstremalnych w kształtowaniu rzeźby*”. Organizacją zjazdu przypadała Zakładowi Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu Akademii Pomorskiej w Słupsku (dr hab. Wacław Florek – przewodniczący). Ogółem w konferencji wzięło udział 151 osób, przedstawiono 85 referatów i 34 postery. Na zjazd przygotowano trzy tomy „Landform Analysis” oraz trzy trasy wycieczek terenowych. W dyskusji końcowej zjazdu stwierdzono, że „rozwijające się w ostatnich latach studia nad skutkami zmian klimatycznych i wzrastającą częstością występowania ekstremalnych zjawisk i zdarzeń klimatycznych (opady nawałne, gwałtowne roztopy, sztormy, susze, fale upałów i mrozów) angażują przedstawicieli różnych dziedzin wiedzy w badania nad charakterem i skutkami tych zjawisk i zdarzeń. Niepoślednią rolę w tych badaniach odgrywają studia geomorfologiczne prowadzone w różnych częściach Polski, w zróżnicowanych warunkach geologicznych i klimatycznych”. Kontynuując tę myśl, 1 grudnia 2010 r. SGP zorganizowało w Warszawie 1-dniowe sympozjum „*Globalne zmiany klimatu i ich implikacje dla rzeźby Polski*”. Wygłoszone referaty opublikowano w tomie XV „Landform Analysis”. Natomiast materiały zaprezentowane na niektórych posterach z tego sympozjum zostały opublikowane w „Czasopiśmie Geograficznym” t. 82 (2011). Poniżej zestawiono różne spotkania naukowe organizowane lub współorganizowane przez SGP w czasie kadencji 2008–2011:

- „Geomorfologia Sudetów. Stan badań i perspektywy”, Sokołowsko, 16–17 października 2008 r.;
- V Seminarium „Geneza, litologia i stratygrafia utworów czwartorzędowych”, Poznań, 20–21 listopada 2008 r.;
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Współczesne przemiany środowiska przyrodniczego w obszarach użytkowanych rolniczo”, Kraków, 17–18 kwietnia 2009 r.;
- VII Warsztaty Terenowe i IV Sympozjum SAS (Sympozjum Archeologii Środowiskowej „Zapis działalności człowieka w środowisku przyrodniczym”, Kórnik, 20–22 maja 2009 r.;

- I Ogólnopolska Konferencja „Geoekosystem wybrzeży klifowych”, Międzyzdroje, 4–6 czerwca 2009 r.; 20 lat działalności Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich;
- Warsztaty Geograficzne „GIS – platforma integracyjna geografii”, Poznań, 15–19 czerwca 2009 r.;
- Ogólnopolskie Warsztaty Terenowe „Procesy erozyjne na stokach użytkowanych rolniczo (metody badań, dynamika i skutki)”, Lublin, Guciów, 9–12 września 2009 r.;
- Międzynarodowa Konferencja „Geoekologiczne problemy gór wysokich”, Tatrzańska Łomnica, 15–18 września 2009 r.;
- Konferencja Geomorfologów Polskich „Metody badań w geomorfologii”, Kielce, 28–30 września 2009 r.;
- Sympozjum „Funkcjonowanie geoekosystemów zlewni rzecznych, V „Rozwój dolin rzecznych w warunkach zmian klimatu i zróżnicowanej antropopresji”, Kołobrzeg, 26–28 października 2009 r.;
- XIX Sympozjum Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego „Funkcjonowanie geoekosystemów w warunkach zmian użytkowania terenu i różnokierunkowej, narastającej antropopresji”, Międzyzdroje, 14–16 kwietnia 2010 r.;
- Konferencja „Badania interdyscyplinarne – przeszłość, teraźniejszość i przyszłość nauk przyrodniczych”, Golejów k. Staszowa, 15–16 kwietnia 2010 r.;
- 5th International Symposium on Gully Erosion „Human Impact on Gully Erosion”, Lublin, 20–25 kwietnia 2010 r.;
- I Warsztaty Geomorfologii Strukturalnej „Czynnik strukturalny w rozwoju rzeźby krasowej”, Podlesice, 12–14 maja 2010 r.;
- I Sedymentologiczne Spotkanie Dyskusyjne „Analiza uziarnienia – rzeczywistość jej wartość interpretacyjna”, Warszawa, 18 maja 2010 r.;
- Warsztaty Geograficzne KNG „GIS – woda w środowisku”, Poznań, 7–11 czerwca 2010 r.;
- Konferencja „Dynamika procesów geomorfologicznych w różnych strefach klimatycznych – rzeźba i osady”, Warszawa, 2–3 grudnia 2010 r.;
- I Sympozjum Morskiej Geomorfologii – „Metody badań”, Gdańsk, 8–9 grudnia 2010 r.;
- II Warsztaty Geomorfologii Strukturalnej „Czynnik strukturalny w rozwoju stoku”, Sokołowsko, 11–13 maja 2011 r.;
- VI Świętokrzyskie Spotkania Geologiczno-Geomorfologiczne „Rekonstrukcje środowisk depozycyjnych na podstawie badań sedymentologicznych, geochemicznych i stratygraficznych”, Ameliówka k. Kielc, 17–18 maja 2011 r.;
- Międzynarodowe Warsztaty Geomorfologiczne dla Młodych Naukowców „Bezpośrednie metody badań procesów fluwialnych jako podstawa w geomorfologii dynamicznej”, Bydgoszcz-Ciechocinek, 23–25 maja 2011 r.;

- Warsztaty Geochemiczne „Antropogeniczne markery w badaniach przemian środowiska przyrodniczego”, Warszawa, 9–11 czerwca 2011 r.;
- Warsztaty Geograficzne „GIS – teledetekcja środowiska”, Poznań, 13–17 czerwca 2011 r.
O IX zjeździe w 2011 roku Poznaniu pisano wcześniej. W czasie IX kadencji 2011–2014 zostały organizowane lub współorganizowane przez SGP następujące spotkania naukowe (2012–2013):
- X Konferencja „Geologia i geomorfologia Pobrzeża i Południowego Bałtyku”, Słupsk-Ustka, 4–5 czerwca 2012 r.;
- III Warsztaty Geomorfologii Strukturalnej „Strukturalne i litofacjalne uwarunkowania rozwoju rzeźby polskich Karpat zewnętrznych: Beskid Niski – Beskid Sądecki – Babia Góra, Dukla – Piwniczna – Zawoja”, 25–28 września 2012 r.;
- II Sedymentologiczne spotkanie dyskusyjne „Analiza minerałów ciężkich – źródło wiedzy o środowiskach sedymentacyjnych”, Warszawa, 24 kwietnia 2012.;
- Konferencja Jubileuszowa Profesor Krystyny Turkowskiej „Czynniki różnicowania rzeźby Niżu Polskiego”, Uniejów, 13–15 czerwca 2012 r.;
- II Konferencja „GIS W NAUCE”, Lublin, 24–26 czerwca 2013 r.;
- III Warsztaty Lodowe „Problemy rzek – zabudowa hydrotechniczna rzek a zagrożenie powodzią zatorowymi”, Toruń, 21–22 lutego 2013 r.;
- Seminarium ogólnopolskie „Funkcjonowanie geosystemów zlewni rzecznych –VI – Wpływ antropopresji na funkcjonowanie zlewni i dolin rzecznych, Luboradzka, 23–26 kwietnia 2013 r.;
- II Konferencja „Geoekosystem wybrzeży morskich”, Międzyzdroje 16–17 maja 2013 r.;
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Georóżnorodność Niecki Nidziańskiej”, Ponidzie 22–24 maja 2013 r.;
- Konferencja „Aktualne zagrożenia lasów w górskich parkach narodowych w środkowej Europie (Polska, Słowacja) – skutki geoeekologiczne” Mąchoć Kapitulne k/Kielc, 27–29 maja 2013 r.;
- IV Warsztaty Geomorfologii Strukturalnej „Czynnik strukturalny w rozwoju ekosystemów wodno-błotnych”, Lublin – Chełm, 5–8 czerwca 2013 r.;
- Konferencja „Środowisko glebotwórcze i gleby dolin rzecznych, Słupsk-Ustka, 10–12 czerwca 2013 r.;
- Carpatho-Balkan-Dinaric Conference on Geomorphology, Stará Lesná, Tatranská Lomnica (Slovakia), 22–24 June 2013 r.;
- Seminarium „Geneza, litologia i stratygrafia utworów czwartorzędowych”, Poznań, 14–15 listopada 2013 r.

Szkoły i warsztaty SGP – krajowe i zagraniczne

Krajowe szkoły i warsztaty geomorfologiczne oraz zagraniczne warsztaty geomorfologiczne i geoekologiczne są jednym z najważniejszych kierunków działań SGP. Ta forma spotkań naukowych jest doskonałą możliwością prezentacji i dyskusji wyników badań oraz metod badawczych bezpośrednio w terenie. Pierwszą szkołę geomorfologiczną pod auspicjami SGP zorganizowano 6–10 września 1993 r. w Toruniu i najbliższej okolicy na temat *„Wybrane współczesne i holocenyjskie procesy geomorfologiczne, ich przebieg, osady, formy rzeźby terenu oraz metodyka badań”*. W 1997 r. ośrodek toruński zorganizował kolejne warsztaty terenowe pod tytułem *„Procesy, formy i osady fluwialne na obszarze młodoglacjalnym Niżu Polskiego”*, które prowadził prof. dr hab. Leon Andrzejewski. Latem 1998 r. odbyła się szkoła geomorfologiczna w Łazach zorganizowana przez prof. dr hab. Kazimierza Krzemienia i prof. dr hab. Elżbietę Mycielską-Dowgiałło. W roku 1999 stowarzyszenie współorganizowało szkołę geomorfologiczną w Tatrach (prof. dr hab. Kazimierz Krzemień, prof. dr hab. Adam Kotarba i prof. dr hab. Jacek Jania) oraz warsztaty terenowe w Sudetach (dr Piotr Migoń).

Polscy geomorfolodzy chcąc zobaczyć, zbadać i porównać, jak określone czynniki modelowania powierzchni Ziemi działają w różnych strefach morfogenetycznych, odległych od strefy umiarkowanej, poczuili potrzebę badań poza granicami Polski. W 2002 r. z inicjatywy prof. dr hab. Elżbiety Mycielskiej-Dowgiałło, ówczesnej wiceprezes SGP, rozpoczęto długoletnią serię warsztatów zagranicznych organizowanych przez SGP, połączonych z prezentacją wyników badań prowadzonych przez polskich geomorfologów w różnych regionach świata. Pierwsze tego typu warsztaty odbyły się w Egipcie (3–19 kwietnia 2002 r.) poprowadzone przez zespół prof. dr hab. Elżbiety Mycielskiej-Dowgiałło i dr Macieja Dłużewskiego. Kolejne warsztaty geomorfologiczne na Spitsbergenie (10–21 lipca 2003 r.) *„Funkcjonowanie dawnych i współczesnych ekosystemów Spitsbergenu”* zorganizowali prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski i dr Zbigniew Zwoliński przy współudziale pozostałych ośrodków akademickich mających stacje badawcze na tym archipelagu. Latem 2005 r. odbyły się z inicjatywy prof. dr hab. Leona Andrzejewskiego i jego zespołu z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika przy udziale ośrodka warszawskiego (prof. dr hab. Elżbieta Mycielska-Dowgiałło z zespołem) warsztaty geomorfologiczne na Islandii (14–28 sierpnia 2005). Nosiły one tytuł *„Rekonstrukcja procesów glacialnych w wybranych strefach marginalnych lodowców Islandii – formy i osady”*, ale ich problematyka oraz zakres regionalny obejmował znacznie więcej zagadnień możliwych do zaobserwowania na tym niesłychanie ciekawym obszarze.

Rok 2006 okazał się szczególnie owocny, jeżeli chodzi o organizację zagranicznych warsztatów geomorfologicznych. W dniach 19 kwietnia–4 maja zorga-

nizowano warsztaty w Maroku, prowadzone przez pracowników Uniwersytetu Warszawskiego (dr Maciej Dłużewski) pod hasłem „*Geograficzne i geologiczne uwarunkowania rozwoju rzeźby Maroka*”, natomiast 11–26 listopada odbyły się w Indiach warsztaty „*Przemiany środowiska, rozwój rzeźby i zagrożenia geomorfologiczne w Himalajach i na wyżynie Meghalaya*”, zaproponowane i poprowadzone przez prof. dr. hab. Leszka Starkla z dr. Pawłem Prokopem. Warsztatom w Indiach towarzyszyło całodienne seminarium indyjsko-polskie „*Environmental Changes and Geomorphic Hazards*”, podczas którego jego polscy uczestnicy – członkowie SGP zaprezentowali 5 referatów i kilka posterów.

Kolejne warsztaty zagraniczne „*Naturalne i antropogeniczne procesy rzeźbotwórcze w warunkach klimatu śródziemnomorskiego*” zorganizowano z inicjatywy ośrodka warszawskiego (dr Irena Tsermegas, dr Maciej Dłużewski) w Grecji w terminie 26 kwietnia–6 maja 2007. W dniach 3–5 października 2007 r. zorganizowano terenowe warsztaty geomorfologiczne „*Środowisko i człowiek w górach średnich*”, które odbyły się w Bieszczadach, poprowadzone były przez geomorfologów z Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, a obejmowały liczne trasy wycieczkowe w okolicach Mucznego i Ustrzyk Górnych. W lutym 2008 r. odbyły się zagraniczne „*Warsztaty Geoekologiczne Indochiny – Tajlandia, Laos, Kambodża*”, których głównym organizatorem był dr Maciej Dłużewski. Wzięło w nich udział 25 uczestników. W latach 2009–2011 zagraniczne warsztaty geomorfologiczne odbyły się w Peru, Chile i Boliwii (30 stycznia–15 lutego 2009 r.) w Malezji i na Filipinach (22 stycznia–7 lutego 2010 r.) oraz w Etiopii (9 lutego–10 marca 2011 r.) przy okazji Regional Conference on Geomorphology. W ostatnich latach, zorganizowano przez dr hab. Małgorzatę Mazurek i dr. hab. Zbigniewa Zwolińskiego z UAM Warsztaty Geoekologiczne „*Amazonia*” (11 kwietnia–6 maja 2012 r.) oraz Warsztaty Geoekologiczne „*Delta Dunaju*” (27 kwietnia–5 maja 2013 r.). Od 11 października do 2 listopada 2013 planowane są kolejne Warsztaty Geoekologiczne „*Amazonia*” (Manaus), prowadzone przez zespół poznański.

Od kadencji 2005–2008 nową inicjatywą w ramach stowarzyszenia stała się organizacja spotkań o charakterze warsztatów metodycznych dla młodych geomorfologów: doktorantów i magistrantów. Ich celem jest nie tyle prezentacja konkretnych metod i zagadnień badawczych, ile wprowadzenie w zasady funkcjonowania w świecie naukowym, kształcenie umiejętności organizacji warsztatu badawczego, tworzenia i realizacji projektu badawczego, doskonalenie umiejętności publikowania i publicznego prezentowania wyników badań, a także zapoznanie ze strukturą organizacyjną polskiej i światowej geomorfologii. Warsztaty takie stwarzają również okazję do nawiązania kontaktów między młodymi kadrami geomorfologicznymi z różnych ośrodków naukowych Polski. Są też formą komunikacji międzypokoleniowej. Warsztaty te prowadzą doświadczeni geomorfolodzy, przekazując młodym swoje doświadczenia badawcze i ucząc

praktycznej geomorfologii w warunkach kameralnych, w terenie lub w laboratorium. Wytwarza się relacja MISTRZ-UCZEŃ. Inspiracją i do pewnego stopnia wzorem takich spotkań są windsorskie warsztaty dla doktorantów organizowane przez British Society for Geomorphology.

Głównym organizatorem Warsztatów Młodych Geomorfologów jest sekretarz Stowarzyszenia. W edycjach I–III i V–VI była to dr Agnieszka Latocha (UWr). IV Warsztaty zostały zaaranżowane przez dr. hab. Mirosława Błaszkiwicza (PAN o/Toruń), VII przez dr Lucynę Wachecką-Kotkowską (UŁ), a VIII przez dr Annę Godlewską (UMCS). Pierwsze WMG zostały zorganizowane siłami Zarządu Głównego SGP w październiku 2006 r. w Obrzycku pod Poznaniem. W trzydniowych warsztatach wzięło udział 32 uczestników z 10 ośrodków (w tym 16 uczestników studiów doktoranckich). Kolejne dwie edycje Warsztatów Młodych Geomorfologów odbyły się w listopadzie 2007 r. i w lutym 2009 r., również w Obrzycku. W dniach 23–26 kwietnia 2009 r. miała miejsce część terenowa warsztatów w okolicach Błędna (czwarta edycja), poświęcona kartowaniu geomorfologicznemu, prowadzona przez dr. hab. Mirosława Błaszkiwicza. Piąta i szósta edycja WMG była stowarzyszona z Warsztatami Geomorfologii Strukturalnej w Podlesicach (2010 r. – w trakcie warsztatów miał wykład ówczesny Prezydent Międzynarodowej Asocjacji Geomorfologów prof. Mike Crozier z Nowej Zelandii) i Sokołowsku (2011 r.). Siódma edycja, VII WMG pt. „*Poligeneza rzeźby strefy starogłacialnej w okolicach Piotrkowa Trybunalskiego*” odbyła się w filii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Piotrkowie Trybunalskim w dniach 25–27 czerwca 2012 r. Organizacji podjął się zespół prof. dr hab. Krystyny Turkowskiej z UŁ i prezes SGP – Zofii Rączkowskiej. W warsztatach brało udział 17 uczestników (magistrantów i doktorantów z 11 ośrodków). Ostatnie, VIII warsztaty zorganizowano przez zespół wiceprezes SGP – prof. Marii Łanczont w UMCS w Lublinie w dniach 3–5 czerwca 2013. W warsztatach wzięła udział rekordowa liczba doktorantów – 40 z 14 ośrodków. Integralną częścią trzydniowych warsztatów były całodniowe zajęcia w nowoczesnych laboratoriach Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS. Każdy z uczestników miał zaplanowane poznanie różnych technik i metod laboratoryjnych, dostosowanych do własnych zainteresowań badawczych.

Konkurs na najlepszą pracę doktorską z zakresu geomorfologii

Istotną inicjatywą Zarządu Głównego SGP w 1994 r. było postanowienie o corocznym rozpisywaniu konkursu na najlepszą pracę doktorską z zakresu geomorfologii dla najmłodszych adeptów geomorfologii. Kolejno laureatami tego konkursu, którego wyróżnieniem jest nadanie Dyplomu im. prof. Stefana Kozarskiego (od 1998 r.) są:

- 1992 – Wojciech Wysota: „Morfogeneza środkowo-wschodniej części Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego w świetle badań osadów i form zlodowacenia vistuliańskiego”,
- 1993 – Alfred Stach: „Uwarunkowania i funkcjonowanie procesów denudacji chemicznej i ich wpływ na morfodynamikę stoków mikrozelewni na obszarze młodoglacjalnym (zlewnia górnej Parsęty, Pomorze Zachodnie)”,
- 1994 – Ewa Smolska: „Funkcjonowanie systemu korytowego w obszarze młodoglacjalnym na przykładzie górnej Szeszupy (Pojezierze Suwalskie)”,
- 1996 – Małgorzata Mazurek: „Zmienność transportu fluwialnego jako przejaw charakteru funkcjonowania współczesnego systemu denudacyjnego strefy młodoglacjalnej (zlewnia Kłudy, Pomorze Zachodnie)”,
- 1997 – Wojciech Dobiński: „Warunki występowania zmarzliny w alpejskim piętrze Tatr Wysokich oraz
- Paweł Molewski: Rynna Gopła – problem jej genezy i roli w odpływie wód roztopowych podczas recesji lądolodu vistuliańskiego”,
- 1999 – Małgorzata Ludwikowska-Kędzia: „Ewolucja środkowego odcinka doliny rzeki Belnianki w późnym glacie i holocenie”,
- 2002 – Leszek Gawrysiak: „Współczesna ewolucja suchych dolin lessowych w świetle badań terenowych i symulacji komputerowych”,
- 2003 – Elżbieta Gorczyca: „Rola procesów masowych w modelowaniu stoków dorzecza Łososiny podczas katastrofalnych opadów”,
- 2004 – Piotr Weckwerth: „Morfogeneza wybranych obszarów Kotliny Toruńskiej a problem jej roli w układzie hydrograficznym podczas górnego vistulianu”,
- 2005 – Piotr Owczarek: „Transformacja koryt rzecznych w warunkach dostawy grubofrakcyjnego materiału stokowego”,
- 2006 – Marek Majewski: „Procesy denudacyjne w rynnach jeziora Jasień”,
- 2007 – Joanna Korpak: „Morfologiczna rola budowli regulacyjnych w górskich systemach fluwialnych”,
- 2008 – Piotr Hermanowski: „Paleoglacjologia lobu odry w czasie zlodowacenia Wisły, Polska północno-zachodnia i północno-wschodnie Niemcy”,
- 2009 – Agnieszka Placek: „Rzeźba strukturalna Sudetów w świetle odporności skał i numerycznego modelu wysokości”,
- 2010 – Jerzy Zasadni: „Deglacjacja Alp Zillertalskich (Austria) w późnym glacie i holocenie”,
- 2011 – Piotr Kłapyta: „Późnoglacjalny i holocenijski etap ewolucji rzeźby wysokogórskiej Tatr Zachodnich”,
- Adam Nawrot: „Operation of the small glacierized catchment geosystem (Arie, Spitsbergen)”,
- 2012 – konkurs nie został jeszcze rozstrzygnięty.

Publikacje SGP

W trakcie Zebrania Walnego SGP w dniu 27 lutego 1992 r. podjęto uchwałę o powołaniu czasopisma „Landform Analysis”, publikującego oryginalne prace naukowe dotyczące wszystkich aspektów geomorfologii oraz ważne informacje z działalności stowarzyszenia. Na przewodniczącego komitetu redakcyjnego wybrano prezesa SGP, a współredakcji podjęli się prof. dr hab. Jacek Jania oraz prof. dr hab. Wojciech Froehlich.

W 1995 r. na redaktora naczelnego „Landform Analysis” powołano prof. dr hab. Jacka Janię. W 1997 r. ukazał się pierwszy tom „Landform Analysis”, w którym znalazło się siedem artykułów polskich autorów, w części mających charakter przeglądowy i podsumowujących wcześniejsze dokonania polskiej geomorfologii. Tom ten oraz trzy następne zostały opublikowane przez oficynę Uniwersytetu Śląskiego. W trzech kolejnych tomach znalazły się artykuły zespołów zagranicznych dotyczące obszarów Europy Zachodniej, Azji oraz Ameryki Północnej. W 2002 r. nowym redaktorem „Landform Analysis” został prof. dr hab. Ryszard Krzysztof Borówka, który wydał tom VI w 2008 r.

Nieregularność wydawania dotychczasowych tomów spowodowała, że w roku 2007 Zarząd Główny SGP podjął decyzję o zmianie formuły „Landform Analysis” i przekształcenie go w wydawnictwo seryjne ukazujące się pod naukowym patronatem stowarzyszenia, przy zachowanym tytule, szacie graficznej i numeracji tomów, co ma na celu ożywienie publikacyjne Landform Analysis. Ówczesny zarząd doprowadził do wznowienia czasopisma i w 2007 r. ukazał się piąty tom „Landform Analysis” z okazji Regionalnej Konferencji Geomorfologicznej IAG/AIG „*Geodiversity of polar landforms*”, zorganizowanej przez SGP. Podjęto wtedy także starania o rozszerzenie składu komitetu redakcyjnego o wybitnych geomorfologów z zagranicy. Do współpracy zaproszono prof. prof. Andrew Goudiego (Wielka Brytania), Olava Slaymakera (Kanada), Mauro Soldatiego (Włochy), Miloša Stankovianskiego (Słowacja) oraz Kazimierza Krzemienia i Piotra Migonia. Na redaktora naczelnego „Landform Analysis” został powołany w roku 2008 prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski. W tym samym roku ukazały się trzy tomy z okazji VIII Zjazdu Geomorfologów Polskich. Tomy X i XI zawierają artykuły po konferencji tatrzańskiej, a tomy XII i XIII – po konferencji metodycznej SGP w Kielcach. Tom XIV zawiera artykuły autorstwa laureatów konkursu na najlepszą pracę doktorską obronioną w zakresie geomorfologii. Na IX Zjazd Geomorfologów Polskich wydano tomy XV i XVI. W roku 2011 redaktorem naczelnym został prof. Zbigniew Zwoliński.

Tom XVII pt. „*Human impact on gully erosion*” zawiera artykuły zaprezentowane na międzynarodowej konferencji (5th International Symposium on Gully Erosion, Lublin, 19–23 April 2010), która odbyła się w Lublinie. Tom XVIII jest monografią, pracą habilitacyjną Jacka Bogusława Szmańdy (Kielce) pt.

„Zapis warunków depozycji w uziarnieniu aluwiiów pozakorytowych”. W tomie XIX Landform Analysis zostały opublikowane artykuły, które prezentują wyniki badań nad antropogeniczną transformacją różnych elementów środowiska przyrodniczego. Kolejny, XX tom Landform Analysis „Współczesne przemiany rzeźby terenu” (Present-day changes of landforms) prezentuje najnowsze wyniki badań nad współczesnymi procesami morfogenetycznymi zachodzącymi w odmiennych środowiskach morfogenetycznych, różniących się rzeźbą terenu, budową geologiczną, warunkami klimatycznymi oraz stopniem antropopresji. Nietypowym tomem jest XXI. volumin LA z siedmioma artykułami problemowo-metodycznymi. Okolicznościowy tom XXII został przygotowany w 2013 r. w języku angielskim, z myślą o prezentacji dorobku polskich geomorfologów na Kongresie IAG w Paryżu. Ostatni, XXIII tom pt. „Funkcjonowanie wybranych geoekosystemów Polski w warunkach zróżnicowanej antropopresji na przykładzie gór niskich i pogórza” jest monografią przygotowaną przez dr. Rafała Kozłowskiego (UJK Kielce).

W 2012 roku LA został wpisany na listę ministerialną część B (5 punktów za publikację). Wszystkie artykuły zawarte w dwudziestu trzech voluminach LA są dostępne na stronie <http://www.sgp.org.pl/la/laintr.htm> w formacie pdf. Poza tym wydawany jest Biuletyn SGP, redagowany przez dr M. Kasprzaka z UW. Jest to czasopismo informacyjne dla członków SGP. Do tej pory wyszło pięć numerów elektronicznych, dostępnych również na stronie stowarzyszenia.

Największy dorobek tworzą publikacje zwarte. 33 książki zostało opublikowane pod auspicjami SGP, w tym wydania elektroniczne. Najbardziej znaczące to „Współczesne przemiany rzeźby Polski” wydane w 2008 roku pod redakcją profesorów: L. Starkla, A. Kostrzewskiego, A. Kotarby, K. Krzemienia oraz „Dawne i współczesne geoekosystemy Spitsbergenu. Polskie badania geomorfologiczne /Ancient and modern geoeosystems of Spitsberegen. Polish geomorphological research” pod redakcją Zb. Zwolińskiego, A. Kostrzewskiego i M. Puliny, wydane w 2013 roku. Ostatnia książka to unikalna monografia, będąca efektem warsztatów SGP i międzynarodowej konferencji IAG/AIG na Spitsbergenie. W zasobach elektronicznych SGP, w zakładce „Repozytorium cyfrowych map geomorfologicznych Polski” znajduje się pięć map geomorfologicznych w wersji numerycznej.

Współpraca z IAG/AIG

Współpraca polskich geomorfologów z międzynarodowym ruchem geomorfologicznym z International Association of Geomorphologists sięga roku 1985. W I (Manchester, 1985 r.), a potem w II Międzynarodowej Konferencji Geomorfologicznej (Frankfurt n. Menem, 1989 r.) udział polskich geomorfologów był

manifestowany wieloma referatami i posterami. Prof. Stefan Kozarski reprezentował Komisję Geomorfologii PTG na oficjalnych posiedzeniach, zmierzających do utworzenia Międzynarodowej Asocjacji Geomorfologów (International Association of Geomorphologists, IAG/AIG), która ostatecznie została proklamowana we Frankfurcie w 1989 r.

Pierwszym delegatem SGP na III Międzynarodowej Konferencji Geomorfologicznej w Hamilton (Kanada, 1993 r.) był prof. dr hab. Adam Kotarba. Dopiero od następnej, IV Międzynarodowej Konferencji Geomorfologicznej w Bolonii (Włochy, 1997 r.) członkowie SGP licznie uczestniczyli (ponad 20 osób z Polski) w obradach tego ważnego światowego gremium społeczności geomorfologicznej. Delegatem narodowym był ówczesny prezes SGP prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski, który na plenarnym posiedzeniu IAG/AIG przedstawił kandydaturę dr. Piotra Migonia na sekretarza generalnego IAG/AIG, który na mocy wyboru przez Radę Delegatów Narodowych pełnił tę funkcję w kadencji 1997–2001. Na wniosek dr. Piotra Migonia, podczas Regionalnej Konferencji Geomorfologicznej w Rio de Janeiro w roku 1999, do składu Komitetu Wykonawczego IAG/AIG został dokooptowany dr Zbigniew Zwoliński, a jego powinnością było prowadzenie strony internetowej IAG/AIG.

W kolejnej, V Międzynarodowej Konferencji Geomorfologicznej w Tokio (Japonia, 2001 r.), z uwagi na dużą odległość uczestniczyło tylko 5 osób z SGP. Reprezentantem narodowym był prezes SGP prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski. Była to dobra okazja do prezentacji wybranych badań geomorfologicznych w Polsce oraz nawiązania wielu ciekawych kontaktów z przedstawicielami organizacji geomorfologicznych innych krajów. W związku z konferencją w Tokio wydano trzeci tom „Landform Analysis”.

Ważny był udział polskich geomorfologów w VI Międzynarodowej Konferencji Geomorfologicznej w Saragossie (Hiszpania, 2005 r.), bowiem oprócz licznych referatów i posterów w różnych sesjach, prof. dr hab. Leszkowi Starckowi został nadany tytuł Członka Honorowego IAG/AIG. Sporym sukcesem było również powołanie na wniosek SGP na kadencję 2005–2009 Grupy Roboczej IAG/AIG, której celem są badania w małych zlewniach rzecznych (IAG/AIG Working Group on Small Catchments). Przewodniczącym tej grupy został prof. dr hab. Andrzej Kostrzewski. Miała ona swoje sympozja w Międzyzdrojach (2008 r.), Palma de Mallorca (Hiszpania, 2009 r.), Melbourne (Australia, 2009 r.) oraz w Netanii i Beer Sheva (Izrael, 2010 r.). Od roku 2008 w składzie Steering Committee of the IAG/AIG Working Group on Sediment Budgets in Cold Environments – SEDIBUD (powołanej w Saragossie, 2005 r.) pracuje dr hab. Zbigniew Zwoliński, z którego inicjatywy odbyły się szóste warsztaty tej grupy w Zakopanem (3–11 września 2011 r.), a organizacyjnie poprowadził je prof. dr hab. Grzegorz Rachlewicz. Natomiast prof. dr hab. Piotr Migoń został zaproszony do uczestnictwa w specjalnej grupie roboczej IAG/AIG (Task Group) ds.

bieżących kontaktów między IAG/AIG a IUCN w zakresie typowania i oceny obiektów geomorfologicznych zgłaszanych do wpisania na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Przedostatnia, VII Międzynarodowa Konferencja Geomorfologiczna odbyła się w Melbourne (Australia, 2009 r.). Uczestniczyło w niej dziewięciu polskich geomorfologów. Do władz IAG/AIG na kadencję 2009–2013 zgłoszono kandydaturę prof. dr. hab. Piotra Migonia jako wiceprezydenta, która została przyjęta przez Radę Delegatów Narodowych. Na tę samą kadencję przedłużono działalność IAG/AIG Working Group on Small Catchments.

Oprócz udziału w odbywających się co 4 lata Międzynarodowych Konferencjach Geomorfologicznych IAG/AIG polscy geomorfolodzy uczestniczyli w Regionalnych Konferencjach Geomorfologicznych w różnych krajach, m.in.: w Brazylii, Etiopii, Malesji, Meksyku, Norwegii, Rumunii i na Węgrzech, poświęconych wyspecjalizowanym problemom geomorfologicznym. Najliczniejsza grupa członków SGP (17 osób) udała się na Regionalną Konferencję Geomorfologiczną w Addis Abebie (Etiopia, 2011 r.), która stała się okazją do zorganizowania pokonferencyjnych Warsztatów Geomorfologicznych SGP w góry Simien, nad jezioro Tana i w dorzecze Błękitnego Nilu.

Na Regionalnej Konferencji Geomorfologicznej w Meksyku (2003 r.) Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich wystąpiło z inicjatywą urządzenia podobnej konferencji regionalnej, która została sformalizowana podczas Międzynarodowej Konferencji Geomorfologicznej w Saragossie w 2005 r., a organizację konferencji włączono w obchody Międzynarodowego Roku Polarnego (2007–2009). Konferencja pod hasłem „*Geodiversity of polar landforms*” odbyła się na Uniwersytecie Swalbardzkim UNIS w Longyearbyen (Norwegia) w dniach 1–5 sierpnia 2007 r. Organizacji konferencji podjął się ośrodek poznański (prof. dr. hab. Andrzej Kostrzewski, dr Zbigniew Zwoliński, dr Grzegorz Rachlewicz, mgr Agata Buchwał) przy współudziale innych ośrodków akademickich: lubelskiego, poznańskiego, toruńskiego i warszawskiego, przy udziale organizacyjnym oraz finansowym Uniwersytetu Swalbardzkiego, Naukowego Forum Spitsbergenu, Służby Geologicznej Norwegii, a także Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Uczestniczyło w niej 41 osób z 16 krajów, które przedstawiły 17 referatów i 14 posterów. Rozszerzone streszczenia tych wystąpień konferencyjnych oraz bogato ilustrowany przewodnik terenowy wypełniły tom V „*Landform Analysis*” (red. A. Kostrzewski, Zb. Zwoliński).

W maju 2010 r. w Polsce na zaproszenie SGP przebywał Prezydent IAG/AIG prof. Michael Crozier. Zapoznał się on z badaniami geomorfologicznymi prowadzonymi w ośrodkach we Wrocławiu, Krakowie (PAN) i Poznaniu (w tym stacjach terenowych w Storkowie i na Białej Górze), gdzie również wygłosił wykłady. Warto zaznaczyć, że prof. Michael Crozier wygłosił też wykłady na

otwarcu Warsztatów Młodych Geomorfologów i Warsztatów Geomorfologii Strukturalnej w Podlesicach.

Ostatnia, VIII Międzynarodowa Konferencja Geomorfologiczna odbyła się w Paryżu (26–31 sierpnia 2013 r.) – 8th International Conference on Geomorphology. Kongres okazał się sukcesem. Uczestniczyła w niej rekordowa liczba polskich geomorfologów – około 50, tj. $\frac{1}{4}$ liczby członków SGP. W Komitecie naukowym pracowali prof. L. Starkel i dr hab. Z. Rączkowska. Trzy sesje tematyczne z trzydziestu były przygotowane przez Polaków (przewodniczący sesji: prof. L. Starkel, prof. P. Migoń, prof. A. Kostrzewski). Delegatem narodowym była prezes SGP, dr hab. Zofia Rączkowska. Polacy brali udział w kilkudziesięciu z trzydziestu tematycznych sesjach posterowych i referatowych, przedstawiając około 20 referatów i 30 posterów. Zgłoszono kandydaturę prof. nadzw. dr. hab. Zbigniewa Zwolińskiego na wiceprezydenta IAG/AIG na kadencję 2013–2017, jednak w wyborach zabrakło jednego głosu. W kadencji 2013–2017 dokoopowano prof. Piotra Migonia do Komitetu Wykonawczego IAG, z zadaniem dalszego rozwoju kontaktów z IUCN w zakresie typowania i oceny obiektów geomorfologicznych zgłaszanych do wpisania na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Obecnie Polacy przewodzą dwóm Working Groups: DANXIA – prof. P. Migoń oraz Landform Evaluation for Geodiversity – dr hab. Zb. Zwoliński. Na konferencję został przygotowany specjalny XXII tom „Landform Analysis”. Jako jedyne narodowe stowarzyszenie, SGP przygotowało ulotki i wystawę wydawnictw, które zostały prezentowane i rozdawane osobom zainteresowanym.

Na uwagę zasługuje fakt, że po raz pierwszy w kongresie światowym wzięli udział młodzi polscy geomorfolodzy – doktoranci, którzy mieli zarezerwowaną specjalną sesję dla tej grupy wiekowej. Ustalono, że następna IX konferencja IAG odbędzie się w 2017 roku w Indiach, a konferencja regionalna IAG – w Rosji w 2015 roku.

Refleksja końcowa

Należy z zadowoleniem stwierdzić, że Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich prowadzi bardzo ożywioną, nieprzerwaną, 22-letnią działalność zaznaczoną nie tylko prezentacją aktualnych wyników badań, ale proponowaniem i stymulowaniem nowych kierunków w geomorfologii, szczególnie w zakresie metodyki. Stowarzyszenie na stałe wpisało się w krajobraz narodowych towarzystw naukowych. Wśród specjalistycznych stowarzyszeń z grupy nauk o Ziemi jest ważną organizacją, określającą kierunki badań realizowane we współpracy interdyscyplinarnej i międzynarodowej. Choć zmaga się z problemami finansowymi, Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich spełnia w organizacji nauki w Polsce ważne funkcje merytoryczne, aplikacyjne i społeczne.

Literatura

1. Kostrzewski A., Rachlewicz G., *Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich*, w: *Historia geografii polskiej*, red. A. Jackowski, S. Liszewski, A. Richling., Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008 s. 515–520.
2. Zwoliński Z., Kostrzewski A., Migoń P., Rachlewicz G., *20 lat działalności Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich*, „Landform Analysis” 2011, Vol. 16: 3–13. http://geoinfo.amu.edu.pl/sgp/LA/LA16/LA16_003-013.pdf

Materialy niepublikowane i internetowe

3. Informacje zawarte na stronach internetowych SGP www.sgp.org.pl
4. Informacje zawarte na stronach internetowych International Association of Geomorphologists: <http://www.geomorph.org/main.html>
5. Informacje zawarte na stronach internetowych Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów <http://www.ck.gov.pl>
6. Protokoły posiedzeń Zarządu SGP w latach 2011–2013 z IX kadencji.
7. Sprawozdania prezesów SGP: A. Kostrzewskiego, P. Migonia i Z. Zwolińskiego.